

Mening; jeg troer, at det Frihedsliv, som har gjort sig gjældende og gjør sig gjældende overalt i Europa, at den Frihed, som vi have, og de Frihedsbeskræbelses, som her ere tilstede, for en væsentlig Deel have deres Rod i de store Ideer, Ideerne om Folkets Ret, som kom til orde og Gjennembrud i den franske Revolution. Det ærede Medlem omtalte dernæst, at den Side, hvortil jeg herte, klamrede sig fast til Alt, hvad der var tilbage fra Enevoldsmagtens Tid, at vi hævdede det og ønskede at beholde det; men jeg skal derimod stille den Paastand, at det netop er fra den Side, hvortil jeg hører, at den dygtigste og kraftigste Stræben for at fjerne Enevoldsmagten er udgaaet. Naar man seer hen til de Mænd, som have lebet vort Parti, er det dem, som ere gaaede i Spidsen for Kampen for at afstafte Enevoldsmagten paa en Tid, da det ærede Medlem hverken kunde gjøre eller gjorde Noget for at opnaae den Frihed, vi have, og disse Mænd have gjort det under Kamp, Strid og Opoffrelser. Dette skal staae fast og siges ligeoverfor den Mening, det ærede Medlem udtalte. Dernæst skal jeg gjøre opmærksom paa, at der, selv efterat vi have faaet vor Frihed her i Landet, har været en Tid, da Reactionen hævdede sit Hoved, og jeg vil spørge, paa hvilken Side det ærede Medlem dengang stod, om paa Frihedens eller Reactionens Side? Da kæmpede det ærede Medlem for det Ministerium, som vilde tilintetgjøre baade Forsamlingsfriheden og Trykkesfriheden og forsøgte derpaa (Ufbrydelse af Zahle). Det ærede Medlem kan svare mig, naar jeg er færdig; de stærke Angreb, det ærede Medlem gjorde paa den Side, hvortil jeg hører, er jeg berettiget til at tilbagevise med den samme Kraft som den, hvormed det ærede Medlem rettede dem. Jeg skal ikke gaae videre ind paa den øvrige Deel af det ærede Medlems Foredrag; han gjentog deri kun, hvad han igaar udtalte, og mod hvilket jeg erklærer mig for en bestemt Modstander. Naar det ærede Medlem vilde berøve mig Ret til at sige, at det, han ønskede, var en Grundlovsforandring, da skal han ikke kunne berøve mig denne Ret; thi det ærede Medlems Tanke gaaer ud paa Noget,

der strider mod vor Grundlov. Jeg tør tillade mig at minde det ærede Medlem derom og opfordre ham til, hvis han troer, at det er rigtigt at gaae den Vej, han anbefaler, da at bringe Sagen frem saaledes, at den fuldstændig kan diskuteres fra dette Standpunkt, og ikke sammenblandet med et Lovforslag, som man maa omtale og bekæmpe fra et andet Synspunkt.

Zahle: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Det ærede Medlem har Ordet for en kort Bemærkning.

Zahle: Den skal blive kortere end den forrige Taler. Naar den ærede Taler har meent, at den franske Revolution er Kilden til den Frihed, der er her i Danmark, saa siger jeg: Gud hjælpe os for den Kilde. Nei, jeg søger Grunden til den Frihed, som er her i Danmark, deri, at den er indplantet fra gammel Tid i vort Folk, den er voret frem af vort Folk, og den havde ikke behøvet de Herrer for at komme frem; den havde maast kunnet komme frem paa en ganske anden Maade, naar den havde maattet følge sine egne Spor end ved at gaae i de Herrer's Ledebaand. Friheden er gammel i Danmark, og den behøvede ikke dem. Deri ligger Grunden til, at jeg har stillet mig, som jeg har. Jeg har aldrig, ligesom Friheden blev givet i Danmark i 1848, lagt Dølgemaal paa, at jeg i de Herrer har seet mine bestemte Modstandere, og i hver En, der hjalp til at bekæmpe dem, har jeg seet min personlige og min politiske Ven og vil gjøre det den Dag idag, og naar det skal være. Dette er Grunden til, at jeg har staaet ved Siden af en Mand som Anders Sandø Ørsted. Denne Mand kalder jeg endnu i dette Dieblit en af de ærligste danske Mænd, der har levet. Fordi han var en ærlig Tjener af Enevoldsmagten, da den var, skal der ikke krummes et Haar paa den gamle Mands Hoved; thi han var gammel, da Friheden kom. Men, naar de ærede Herrer sige, at han vilde Friheden tillids, saa siger jeg: han kan have villet det; men han har ikke gjort det. Og paa